

Т. С. Павлюк

Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ, Україна

ПРОЦЕСИ ЕВОЛЮЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО СТИЛЮ XX — ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Т. С. Павлюк. Процеси еволюції англійського танцювального стилю XX — початку XXI століття

Визначено специфіку процесів еволюції англійського танцювального стилю XX — початку XXI ст. на основі принципів об'єктивності, історизму, багатофакторності, системності, комплексності, розвитку та плюралізму й за допомогою методів наукового пізнання: проблемно-хронологічного, конкретно-історичного, статистичного, описового, логіко-аналітичного. Уперше здійснено спробу наукового дослідження актуальних питань проблематики розвитку англійського танцювального стилю XX — початку XXI ст. Висновано, що еволюція англійського танцювального стилю відбувалася шляхом професіоналізації (спілкування на міжнародному рівні між педагогами-хореографами, популяризація танцювальних конкурсів і турнірів тощо).

Ключові слова: *бальна хореографія, бальний танець, англійський стиль, конкурсний танець.*

T. Pavlyuk. Anglicization and canonization of ballroom dance, late 19th — early 20th century

The purpose of this article. The purpose of the article is to determine the specifics of the evolutionary processes in the English dance style of the XX — early XXI century.

The methodology is an organic set of basic research principles: objectivity, historicism, multifactority, systemacity, complexity, development and pluralism, and to achieve the goal, the following methods of scientific knowledge are used: problem-chronological, concrete historical, statistical, descriptive, logical-analytical.

The results. The evolution of the English dance style took place through professionalization. Communication at the international level between teachers-choreographers, the popularization of dance competitions and tournaments, the development of a judging system formed not only the content of new ballroom dances, but also the manner of their performance. The English style of performance has become a model for the world dance society for many years. Foreign-born dances, which were fashionable among the general public, were transformed by the British dance society in the 1920s and 1930s to form the so-called "English style" of ballroom dancing. Consistently claiming that dance is an expression of

national character, the country's professional dancers and dance teachers have sought to create a British dance form that is distinct from foreign forms. It was the process of "Anglicization" of foreign ballroom dancing that became one of the most important elements of the national dance culture of Great Britain in the 1920s and 1930s. The original British school of ballroom dancing, the style and methods of which were popularized in European countries in the early 1930s, led to the development and standardization of requirements for the conduction of competitions and championships. Improving the national rating system, the English system of training and identifying the best performers of ballroom choreography for many decades of the XX century remained the only generally recognized dance school in the world. Now the UK remains a leader in the art of ballroom choreography in many of its aspects — from pedagogical methods of training high-class performers and choreographers to the media and tournament sphere.

The topicality. An attempt has been made to research the topical issues of the development of the English dance style of the XX — early XXI century.

The practical significance. The research may be used in developing lectures by specialists in choreography.

Keywords: *ballroom choreography, ballroom dance, English style, competition dance.*

Постановка проблеми. Танець є вираженням національного характеру. Саме тому професійні танцюристи і вчителі танців Великої Британії прагнули створити власну форму танцю, яка відрізнялась би від іноземних форм. Важливу роль у цьому контексті відіграла міжнародна взаємодія англійських танцівників зі світовою хореографічною спільнотою в межах танцювальних турнірів і міжнародних чемпіонатів, які сприяли розвитку конкурсного руху в Великобританії.

Також слід відзначити лідерські позиції країни в галузі бальної хореографії, що забезпечується системою хореографічної освіти, яка склалася ще на початку XX ст., а особливо підготовкою висококваліфікованих педагогів та інструкторів з бального танцю.

Навчання хореографії у Великобританії до вищих освітніх закладах введено всередині 1970-х рр. Бальна хореографія стала важливим і невіддільним елементом підготовки педагогічних кадрів. Сучасна освіта хореографів й учителів бальних танців у країні здійснюється в різних закладах вищої освіти — консерваторіях, на факультетах університетів або за спеціальними програмами при коледжах або мистецьких школах. Великобританія залишається лідером у галузі мистецтва бальної хореографії в багатьох її аспектах. Тому **актуальність** дослідження зумовлена саме необхідністю проаналізувати процеси еволюції англійського танцювального стилю ХХ — початку ХХІ ст.

Методологія дослідження базується на принципах об'єктивності, історизму, багатфакторності, системності, комплексності, розвитку та плюралізму, а для досягнення мети використано методи наукового пізнання: проблемно-хронологічний, конкретно-історичний, статистичний, описовий, логіко-аналітичний.

Наукова новизна. Здійснено спробу наукового дослідження актуальних питань проблематики розвитку англійського танцювального стилю ХХ — початку ХХІ ст.

Мета статті — визначити специфіку процесів еволюції англійського танцювального стилю ХХ — початку ХХІ ст.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив наявність багатьох наукових праць, присвячених вивченню процесу становлення та розвитку бальної хореографії. Проте зарубіжними та вітчизняними дослідниками означене питання, а саме еволюція англійського танцювального стилю ХХ — початку ХХІ ст., розглядалося побіжно, крізь призму діяльності провідних англійських танцюристів: О. В. Касьянова в праці «Шляхи розвитку радянської бальної хореографії (історичний аналіз періоду 1917–1941 рр.)» досліджувала процеси розвитку радянської бальної хореографії; Д. Д. Базела, «Міжнародні організації та їх вплив на розвиток спортивно-танцювального руху в Україні», аналіз процесів впливу міжнародних організацій на розвиток конкурсного бального танцю; А. М. Підлипська, «Регіональні школи бального танцю в Україні», — охарактеризовано розвиток бального танцю в Україні; А. І. Кризь, «До проблеми стилізації бального танцю», — проаналізовано процеси розвитку стилістичних напрямів бальної хореографії; М. В. Бевз, «Специфіка ритміки та техніки виконання бальної самби як синтезованої форми танцю», — виявлено впливи різних форм хореографічного мистецтва на стилістику виконання

танцю самба; Р. Е. Воронін, «Філософсько-естетичні та художні аспекти танцювального мистецтва (спортивний бальний танець, друга половина ХХ століття)», — досліджено структуру індивідуального художнього стилю бальної хореографії; Н. О. Горбатова, «Сучасна хореографічна освіта у вищих навчальних закладах Великобританії», — охарактеризовано процеси розвитку хореографічної освіти у вищих навчальних закладах Великобританії; М. В. Богданова, «Конкурсний бальний танець у контексті хореографічного мистецтва ХХ — початку ХХІ століття», — досліджено тенденції розвитку бального танцю в Україні (ХХ — початку ХХІ століття); О. М. Вакуленко, «Традиції та новачі Blackpool Dance Festival», — охарактеризовано історичні процеси розвитку Блекпульського танцювального фестивалю.

Виклад основного матеріалу дослідження. З початку 1930-х рр. «англійський стиль» танцювання поступово поширюється у всій Європі. Танцювальні пари активно подорожують іншими країнами, у результаті можна відзначити, що загалом естетика та виконавська майстерність дуетів з різних країн ідентичні, проте різняться стиль, методи й способи виконавської реалізації. Специфіка виконавства бальних танців безпосередньо залежить від національної школи бальної хореографії.

Міжнародна взаємодія англійських танцівників зі світовою хореографічною спільнотою в межах танцювальних турнірів і міжнародних чемпіонатів сприяла розвитку конкурсного руху в Великобританії. У м. Блекпул, яке стало популярним місцем відпочинку різних прошарків населення, зароджується легендарний фестиваль бального танцю. З моменту заснування й по сьогодні Блекпульський танцювальний фестиваль (англ. Blackpool Dance Festival) залишається неофіційним відкритим чемпіонатом світу.

Перший фестиваль відбувся в 1920 р. за сприяння музичного директора комплексу «Зимові сади» Г. Вуда та музичного видавця з «Messrs G Sharples and Son Ltd» Н. Шарпласа. Захід відбувся в залі Tower Ballroom, відкритому в 1898 р. на замовлення компанії «Blackpool Tower». Перші конкурси супроводжувалися різноманітною розважальною програмою. Комплекс «Зимові сади» (англ. «Winter Gardens Company») містив танцювальні, театральні, виставкові та ігрові зали, на території працювали казино й ресторани. Фестиваль відбувався в Імператорському залі (англ. Empress Ballroom) — одному з найбільших бальних залів у світі. Головою

журі був Д. Фінніган (згодом співзасновник та перший президент Альянсу професійних вчителів танців Об'єднаного королівства (англ. United Kingdom Alliance of Professional Teachers of Dancing)). Оскільки на кінець XIX – початок XX ст. бальні танці ще не було стандартизовано, до 1926 р. на фестивалі відбувалися змагання з танцювальних секвенцій, в основі яких були переважно вальси, лансьє та тустеп.

Для стандартизації програми змагань, а також з метою узгодження питань організації і проведення турніру в 1929 р. відкрито Британський танцювальний форум (англ. The Official Board of Ballroom Dancing) – об'єднання англійських і зарубіжних асоціацій учителів бальних танців, яке існує і донині під назвою Британська танцювальна рада (англ. British Dance Council) (Mayer, 2013). Головою Ради з бальних танців обрали Ф. Річардсона, який доклав чимало зусиль для утвердження стандартів і стилів танців, створення та запровадження системи медальних тестів, проведення іспитів для викладачів. Головним завданням Ради з бальних танців на той момент були розробка правил та контроль за виконанням конкурсних танців, обов'язкових і для професійних, і для аматорських конкурсів. Учасники Британського танцювального форуму (англ. The Official Board of Ballroom Dancing) вирішували питання присвоєння чемпіонських звань та нагородження. У 1929 р. в Лондоні відбулася конференція, тематикою якої став розвиток бальних танців у країні. З-поміж багатьох важливих питань прийнято рішення про уніфікацію темпу виконання та музичного супроводу танців (Вакуленко, 2016, с. 59).

У 1927 р. за сприяння Ф. Річардсона та спонсорської допомоги видання «The Dancing Times» Блекпульський фестиваль проведено за розширеною програмою – тут уперше відбулися Північно-англійські аматорські змагання з фокстроту (англ. «North of England Amateur Foxtrot Competition») (Blackpool Dance Festival History).

Протягом 1929–1930 рр. Блекпульський танцювальний фестиваль відбувався в розширеному форматі: проведено професійні чемпіонати Північної Англії (англ. North of England Professional), аматорські змагання з Велета (англ. Amateur Veleta Competition), змагання ветеранів з вальсу (англ. Veterans Waltz Competition) та турнір з оригінальних танцювальних секвенцій (англ. Original Sequence Dance Competition) (Blackpool Dance Festival History). Якщо раніше чемпіонат Північної

Англії був локальним чемпіонатом Північної Англії та Шотландії, то після впровадження його до програми Блекпульського фестивалю у ньому змогли брати участь танцювальні пари з усієї Великобританії та інших країн.

Узгодження стандартів чотирьох бальних танців – танго, квікстепу, повільного вальсу та повільного фокстроту, яке відбулося в 1929 р. на конференції в Лондоні, і, як результат, популяризація англійського стилю бальних танців позначилися й на програмі Блекпульського фестивалю. У 1931 р. в Блекпулі відбулася значуща подія – відкриття Британського чемпіонату зі стандартних бальних танців серед професіоналів та аматорів (англ. British Professional Championships and Amateur Ballroom Championships).

У той період ще не існувало єдиної техніки виконання європейських і латиноамериканських танців; виступ конкурсантів базувався на чіткому виконанні послідовностей танцювальних елементів, так званих танцювальних секвенцій (англ. sequence dance) – танців з фіксованою композицією (one-step, two-step та ін.). Судді, які оцінювали техніку і артистизм учасників, перебували посеред залу, а пари танцівників рухалися повз них по колу (Вакуленко, 2016, с. 57). Для допуску аматорських танцювальних пар до фестивальных заходів у країні щорічно проводилося близько 250 кваліфікаційних змагань та 40 окружних фіналів. Тривалий час Блекпульський танцювальний фестиваль називали ще й British Open або просто Blackpool.

Фестивально-конкурсний рух у Блекпулі припинено після початку Другої світової війни (у 1940 р. Блекпульський танцювальний фестиваль відбувався за скороченою програмою) і відновлено лише в 1946 р. Тоді проведено Британський чемпіонат зі старовинного сиквенсу (англ. «British Amateur Old Time Sequence Championship»). Ця подія сприяла відновленню популярності «Sequence dances», а в жовтні 1950 р., за ініціативи компанії «Зимові сади», проведено Старовинний бал (англ. «Old Time Ball») – перший Блекпульський танцювальний фестиваль сиквенсу (Blackpool Dance Festival History).

У повоєнні часи розширився діапазон організованих змагань. З 1947 р. у Блекпулі, у бальному залі Blackpool Tower, відбувається Щорічний чемпіонат фестиваль танцю в Блекпулі для юніорів (англ. The Junior Blackpool Dance Festival) (з 2010 р. його проводять у комплексі «Зимові сади» в Імператорському залі) для двох вікових груп – діти (від 6 до 12 років) та юніори (від 12

до 16 років). Нині він триває тиждень та охоплює майже 30 командних та індивідуальних змагань, що дозволяє суддям оцінити потенціал кожного юного конкурсанта.

Якщо протягом кількох десятиліть на Блекпульському фестивалі конкурували переважно пари з Англії, то з другої половини 1950-х рр. участь у ньому почало брати дедалі більше іноземних танцювальних пар. Для іноземних гостей організовано спеціальну лужу на південному балконі в Імператорському залі. Через зростаючу міжнародну популярність фестивалю в 1980 р. лужу закрито, адже вона не вмщала величезну кількість зарубіжних гостей та глядачів.

У 1948 р. в межах програми Блекпульського фестивалю, за ініціати́ви Офіційної ради бальних танців (OBBD), відбувся перший Світовий танцювальний конгрес учителів бального танцю (англ. The International Congress), на якому оновили стилі та стандарти виконання бальних танців, а також затвердили систему медальних тестів. Традиція його проведення лишається незмінною і нині: щорічно на Блекпульському педагогічному форумі виступають з відкритими лекціями визнані танцюристи та вчителі бальних танців (Вакуленко, 2018, с. 116).

З 1961 р. в програму Блекпульського фестивалю поступово ввели латиноамериканські танці: аматорський турнір з латиноамериканських бальних танців (у 1961 р.) та професійний турнір з латиноамериканських танців (1962 р.), а з 1964 р. міжнародна латиноамериканська програма здобула повноцінний статус чемпіонату (Blackpool Dance Festival History).

Оскільки дедалі більше зарубіжних танцюристів приїжджало до Блекпула, було вирішено організувати невеликий фестиваль лише для британських конкурсантів. У листопаді 1975 р. відбувся перший Британський закритий танцювальний фестиваль (англ. The British Closed Championships). Нині назву змінено на Національний чемпіонат Великобританії (англ. British National Championships) (British National Dance Championships). У 2019 р. фестиваль відсвяткував своє 45-річчя.

У 1968 р. започатковано проведення щорічного командного турніру серед професіоналів (англ. Professional Invitation Team Match), на якому з програмою десяти танців виступали команди з Великобританії та Німеччини.

На початку ХХІ ст. кількість заявок для основної групи аматорів перевищила 600, що потребувало від організаторів нових підходів до проведення конкурсної програми. За ініціати́ви

Г. Маккензі прийнято рішення обмежити участь аматорських пар єдиною віковою категорією — унікальна практика в історії Блекпульського фестивалю, відтак аматори можуть виступати лише в групі до 21 року, в основній групі (від 21 до 35 років) та в старшій групі (від 35 років).

Нині в Блекпулі проводиться 5 фестивалів танцю, які проходять навесні — Блекпульський травневий танцювальний фестиваль (англ. May Blackpool Dance Festival), Блекпульський травневий танцювальний фестиваль для професіоналів та аматорів (англ. May Dance Festival ProAm), Блекпульський травневий танцювальний фестиваль для вчителів та студентів (англ. May Dance Festival Teacher Students), Блекпульський травневий танцювальний фестиваль з американського стилю (англ. May Dance Festival Professional American Smooth/Rhythm), Блекпульський танцювальний фестиваль для юніорів; та восени — Блекпульський танцювальний фестиваль із сиквенсу (англ. Blackpool Segue Dance Festival), Блекпульський фрістайл-чемпіонат (англ. Blackpool Freestyle Championship), Національний чемпіонат Великобританії з танців (англ. British National Dance Championships) (Blais, 1830).

За останні кілька років на Блекпульському фестивалі, за ініціати́ви організатора С. Уїлсон та керівного директора М. Уїльямса, відбулися неабиякі зміни, які свідчать про активний розвиток конкурсного бального танцю у світі. Так, уперше за 90 років існування Блекпульського танцювального фестивалю у 2015 р. до його програми включено одну з категорій американського стилю виконання бальних танців — American Smooth, хоча виступи танцювальних пар (П. Перзу та О. Перзу, М. Хемза та Ізабелла, Т. Тафт та Д. Тафт, К. Спіндер та Е. Спіндер, М. Жаринов та Г. Деткіна) відбувалися поза конкурсною програмою і не оцінювалися суддями. Танцівниками представлено презентаційний танець (30 секунд), а також чотири танці програми: вальс, танго, фокстрот, віденський вальс. З 2016 р. American Smooth офіційно введено до програми Блекпульського фестивалю, а через рік, у 2017 р. — American Rhythm (чача-ча, румба, свінг, болеро та мамбо). Відтак, наразі на Блекпульському фестивалі представлено обидві категорії американського стилю виконання бальних танців — проводяться Professional American Smooth Championship та Professional American Rhythm Championship (Вакуленко, 2018, с. 116).

Слід зазначити, що найпрестижніший світовий чемпіонат з бальних танців (англ. World Professional Dancesport Championship) протягом 1989–2012 рр. п'ять разів проводився в Блекпулі (не в межах фестивалю) (Вакуленко, 2018, с. 118).

Отже, еволюція міжнародного фестивалю в Блекпулі певним чином відображає загальні тенденції та етапи розвитку мистецтва бальних танців. Згідно з О. Вакуленко, історію Блекпульського танцювального фестивалю відображають чотири етапи розвитку: 1920–1931 рр. — період формування програми фестивалю (змагання з танцювальних секвенцій, Північноанглійське змагання з фокстроту серед аматорів (англ. North of England Amateur Foxtrot Competition), змагання з вальсу серед ветеранів (англ. Veterans Waltz Competition) та оригінальне змагання з танцювальних секвенцій (англ. Original Sequence Dance Competition)); 1931–1947 рр. — період становлення конкурсної програми на основі розроблених і затверджених Імперським товариством учителів танців та Офіційною радою бальних танців (OBBD) стандартів (Британські професіональні змагання (англ. British Professional Championships), бальні змагання серед аматорів (англ. Amateur Ballroom Championships), Блекпульський танцювальний фестиваль серед юніорів (англ. The Junior Blackpool Dance Festival)); 1954–2004 рр. — період розширення програми Блекпульського танцювального фестивалю та його популяризації на міжнародному рівні (надання міжнародній латиноамериканській програмі конкурсного статусу, заснування Британського закритого танцювального фестивалю, (англ. Professional Invitation Team Match); з 2004 р. по теперішній час — сучасний період, який характеризується залученням до програми Блекпульського фестивалю американських стилів American Smooth та American Rhythm (Professional American Smooth Championship та Professional American Rhythm Championship) та започаткування Блекпульського танцювального фестивалю в Китаї (англ. Blackpool Dance Festival China) (Вакуленко, 2018, с. 119). На нашу думку, домінантною ідеєю фестивалю бальних танців у Блекпулі є збереження балансу між національними традиціями бальної хореографії та відкритістю до світових трендів розвитку цього виду мистецтва.

Не остання роль у підтримці лідерських позицій країни в галузі бальної хореографії належить системі хореографічної освіти, яка склалася ще на початку ХХ ст., а особливо —

підготовці висококваліфікованих педагогів та інструкторів з бального танцю.

Навчання хореографії у Великобританії введено до закладів вищої освіти всередині 1970-х рр. Бальна хореографія стала важливим і невіддільним елементом роботи з підготовки педагогічних кадрів. Сучасна освіта хореографів і вчителів бальних танців у країні здійснюється в різних закладах вищої освіти — консерваторіях, на факультетах університетів або за спеціальними програмами при коледжах або мистецьких школах (наприклад, танцювальна програма в школі мистецтв університету ім. Сімона де Монфорта). Підготовка фахівців з бальної хореографії відбувається згідно з мультидисциплінарним принципом: танцювальні дисципліни сполучені з іншими предметними галузями мистецтва (музикою, драмою або образотворчим мистецтвом), фізичною культурою, загальною освітою, терапевтичними методиками тощо. Нині вищу хореографічну освіту у Великобританії за кваліфікацією «бакалавр» пропонує понад 40 університетів, а кваліфікацію «магістр» можна здобути в близько 20 вищих навчальних закладах (Горбатова, 2018, с. 184–186).

Специфікою викладання бальної хореографії у ЗВО Великобританії є наявність у навчальних програмах *соматичних практик* (наприклад, Alexander Technique, метод Фельденкрайса, метод звільнення Скіннера, ідеокінеза та централізації тіла). Вони також активно популяризуються на сторінках професійних хореографічних видань Великобританії («New Dance»), що вплинуло на танцювальну педагогіку в університетських хореографічних програмах (Горбатова, 2018, с. 186). Популярність соматичних практик у системі підготовки хореографів у навчальних закладах Великобританії свідчить про ставлення до бальної хореографії та інших видів танцю як до потужного ресурсу гармонізації особистості через її мистецько-художній розвиток, що, водночас, виключає однозначне захоплення видовищними та спортивними аспектами цього виду естетичної діяльності.

Значущим для розвитку і популяризації бальної хореографії в Великобританії є започатковані в післявоєнні роки танцювальні шоу-програми на телебаченні. Одним із піонерів цієї діяльності був В. Сильвестр (Базела, 2019, с. 123). Найвідомішим телевізійним телешоу став британський конкурс бальних танців «Приходьте танцювати» (англ. «Come Dancings»), який транслювали на каналі BBC протягом 1950–1998 рр. Шоу створено засновником конкурсу

«Міс світу» Е. Морлі, а перші три роки воно відбувалося у форматі трансляцій уроків бальних танців від професійних танцюристів С. Перкіна та Е. Даффілд; з 1953 р. шоу переформували, акцентуючи на конкурентній основі — участь у програмі брали маловідомі широкій публіці конкурсанти. Оскільки шоу «Приходьте танцювати» користувалось незмінним попитом серед глядачів, наприкінці ХХ ст. британське телебачення поставило за мету продовжити цей вид телетрансляцій, адаптувавши їх до нових культурних реалій.

Перші два десятиліття нового тисячоліття характеризуються започаткуванням телевізійних танцювальних проєктів у форматі реаліті, з домінуванням прямих ефірів, зірковими учасниками та рейтинговою інтерактивною системою. Яскравим прикладом став проєкт «Обов'язково приходьте танцювати» (англ. «Strictly Come Dancing») (оновлена версія «Приходьте танцювати») — британський телевізійний танцювальний конкурс (бальні та латиноамериканські танці), формат якого експортовано в понад 40 країн, зокрема й в Україну («Танці з зірками»). Саме завдяки трансляції телевізійної програми «Обов'язково приходьте танцювати» бальна хореографія здобувала надзвичайну популярність не лише у Великобританії, а й по всьому світу.

Британський проєкт «Обов'язково приходьте танцювати» надихнув Європейську мовну спілку створити новий танцювальний конкурс, почасти схожий на вокальне «Євробачення». Міжнародна федерація танцювального спорту дала повноваження радникові асоціації та колишньому керівникові спортивного відділу ЄМС Р. Банну домовитись з ЄМС щодо організації конкурсу. За задумом організаторів, *танцювальний конкурс Євробачення* (англ. Eurovision Dance Contest) мав проводитися як щорічний конкурс бальних танців серед країн — повноправними членами Європейської мовної спілки. Перший танцювальний конкурс Євробачення проведено 1 вересня 2007 р. в Лондоні, у ньому брали участь 16 країн. У 2008 р. конкурс відбувся в м. Глазго за участі представників з 14 країн. Проте через брак коштів у тих країнах, де мав відбутися наступний танцювальний конкурс Євробачення, проєкт було зупинено.

Традиційним для британського телебачення є трансляції всіх важливих національних та міжнародних турнірів з бального танцю, починаючи від Блекпульського танцювального фестивалю, закінчуючи тими заходами, які відбуваються у віддалених регіонах Азії, Латинської Америки та Східної Європи.

Ще однією важливою формою популяризації бальної хореографії серед широкої громадськості є документальні та ігрові серіали, тематикою яких є життя відомих хореографів і початківців. «Таємне життя бального танцю» (англ. «The Secret Life of the Ballroom») знімається з 2017 р. по теперішній час і виходить на каналі WKTV) — це серіал, у центрі якого перебуває повсякденне життя молодих танцюристів, яке відзначається дисципліною, самозреченням, режимом, важкими тренуваннями, пошуками натхнення та ін. Новинкою 2020 р. став серіал каналу НВО під назвою «Легендарний» (англ. «Legendary»). Цей вебсеріал на основі реальних хореографічних змагань відкриває перед глядачами світ культури бального танцю. Усе це свідчить про стабільний інтерес публіки до бальної хореографії, яка продовжує пронизувати різні культурні сфери Великобританії.

Висновки. Еволюція англійського танцювального стилю відбувалася шляхом професіоналізації, адже взаємодія на міжнародному рівні між педагогами-хореографами, популяризація танцювальних конкурсів і турнірів, розробка системи суддівства формували не лише зміст нових бальних танців, а й манеру їх виконання, яка на довгі роки стала взірцевою для світового танцювального товариства. Танці іноземного походження, які були модними серед широких верств населення, трансформовано британським танцювальним товариством у 1920–1930-х рр., у результаті чого виник т. зв. «англійський стиль» бальних танців.

Професійні танцюристи і вчителі танців країни, послідовно стверджуючи, що танець є вираженням національного характеру, прагнули створити британську форму танцю, яка відрізняється від іноземних форм. Саме процес «англізації» іноземних бальних танців став одним з найважливіших елементів національної танцювальної культури Великобританії 1920–1930-х рр.

Оригінальна британська школа бальних танців, стиль і методи якої популяризувалися в європейських країнах на початку 1930-х рр., сприяли розробці та стандартизації вимог до проведення змагань і чемпіонатів. Англійська система підготовки та виявлення найкращих виконавців бальної хореографії, удосконалюючи національну рейтингову систему, протягом багатьох десятиліть ХХ ст. лишалася єдиною загальноновизнаною танцювальною школою світу. Нині Великобританія — лідер у сфері мистецтва бальної хореографії в багатьох її аспектах — від педагогічних методів підготовки висококласних виконавців та хореографів до медійної і турнірної сфери.

Перспективи подальших досліджень. Оскільки Великобританія залишається лідером у галузі мистецтва бальної хореографії в багатьох її аспектах, тому означена тема, а саме — дослідження процесів еволюції англійського танцювального стилю ХХ — початку ХХІ ст., має значні перспективи для подальшого дослідження.

Список посилань

- Базела, Д. Д. (2019). Міжнародні організації та їх вплив на розвиток спортивно-танцювального руху в Україні. *Мистецтвознавчі записки НАК-ККіМ*. Вип. 36, 121–128.
- Вакуленко, О. М. (2016). «Світ танцю» Філіпа Річардсона. *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство*. Вип. 34, 54–60.
- Вакуленко, О. М. (2018). Традиції та новачі Blackpool Dance Festival: історична ретроспектива. *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство*. Вип. 39, 113–120.
- Горбатова, Н. О. (2018). Сучасна хореографічна освіта у вищих навчальних закладах Великобританії. *Мистецтвознавчі записки*. Вип. 33, 184–191.
- Blackpool Dance Festival History. *Blackpool Dance Festival — The Worlds First and Foremost Festival Of Dancing*. Отримано Березня 3, 2021 з http://www.blackpooldancefestival.com/?page_id=11790
- Blasis, C. (1830). *Manuel complet de la danse*. (trad. de l'anglais de M. Barton, sur l'edit. de 1830, par M. Paul Vergnaud). Librairie Encyclopedique de Roret.
- British National Dance Championships. *Blackpool Dance Festival — The Worlds First and Foremost Festival Of Dancing*. Отримано Березня 3, 2021 з <https://www.blackpooldancefestival.com/british-national-dance-championships/> (дата звернення 03.03.2021).
- Buckland, T. J. (2008). Crompton's Campaign: The Professionalisation of Dance Pedagogy in Late Victorian England. *Dance Research*. Jan 2008. Vol. 25, №1, p. 1–34.
- Capristo, B. A. (2012). *Dance and the use of technology*. University of Akron.
- Mayer, B. (2013). The British Dance Council (BDC). Story. *DanceArchives*. Отримано Березня 3, 2021 з <http://www.dancearchives.net/2013/06/10/the-british-dance-council-bdc-story>
- Yuille, H. M. (2012). *The Uses and Gratifications of Dance Reality Television Shows*. University of Nevada.

References

- Bazela, D. D. (2019). International organizations and their influence on the development of sports and dance movement in Ukraine. *Mystetstvoznavchi zapysky Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*. Issue 36, 121–128. [In Ukrainian].
- Vakulenko, O. M. (2016). "The World of Dance" by Philip Richardson. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho*

universytetu kultury i mystetstv. Serii: Mystetstvoznavstvo. Issue 34, 54–60. [In Ukrainian].

Vakulenko, O. M. (2018). Traditions and innovations of the Blackpool Dance Festival: a historical retrospective. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Serii: Mystetstvoznavstvo*. Issue 39, 113–120. [In Ukrainian].

Horbatoва, N. O. (2018). Modern choreographic education in higher education in Great Britain. *Mystetstvoznavchi zapysky*. Issue 33, 184–191. [In Ukrainian].

Blackpool Dance Festival History. *Blackpool Dance Festival — The Worlds First and Foremost Festival Of Dancing*. Retrieved March 3, 2021, from http://www.blackpooldancefestival.com/?page_id=11790 [In English].

Blasis, C. (1830). *Manuel complet de la danse*. (trad. de l'anglais de M. Barton, sur l'edit. de 1830, par M. Paul Vergnaud). Librairie Encyclopedique de Roret. [In French].

British National Dance Championships. *Blackpool Dance Festival — The Worlds First and Foremost Festival Of Dancing*. Retrieved March 3, 2021, from <https://www.blackpooldancefestival.com/british-national-dance-championships>. [In English].

Buckland, T. J. (2008). Crompton's Campaign: The Professionalisation of Dance Pedagogy in Late Victorian England. *Dance Research*. Jan 2008. Vol. 25, №1, p. 1–34. [In English].

Capristo, B. A. (2012). *Dance and the use of technology*. University of Akron. [In English].

Mayer, B. (2013). The British Dance Council (BDC). Story. *DanceArchives*. Retrieved March 3, 2021, from <http://www.dancearchives.net/2013/06/10/the-british-dance-council-bdc-story> [In English].

Yuille, H. M. (2012). *The Uses and Gratifications of Dance Reality Television Shows*. University of Nevada. [In English].

Надійшла до редколегії 29.06.2021